Knjižnica Slavko Ljubljana

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 269 — CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, NOVEMBER 16, 1938 — LETO XLI. — VOL. XLI.

Zedinjene države ponovno zahtevajo svobodno trgovino ob Jangtze reki od japonske vlade

Washington, 15. nov. Vlada Zedinjenih držav je ponovno in v posebni noti zahtevala za ameriško mornarico pravico svobodne plovbe po Jangse reki. Ameriški poslanik Joseph Grew je včeraj izročil tozadevno ameriško noto japonski vladi.

Besedilo ameriške note japonski vladi ni prišlo v javnost in jo državni oddelek skrbno čuva. Noben izmed uradnikov državnega oddelka ni niti z najmanjšo besedo omenil podrobnosti o noti.

Toliko je gotovo, da je ameriška vlada poudarjala, da si na noben način ne bo dala kratiti svoje pravice na Jangtse reki. Obenem se poudarja, da so te pravice veliko bolj stare kot pa pravice Japoncev.

Angleška in Francoska vlada odpošljeti v kratkem enako noto kot je bila odposlana po državnem oddelku Zedinjenih držav. Očividno bodo taki protesti brez vsakega uspeha, dokler Zedinjene države ne posežejo po ostrejših sredstvih.

Prvi protest Zedinjenih držav glede plovitbe po Jangtse reki je ameriška vlada poslala Japonski še 6. oktobra. Japonska vlada še danes ni odgovorila na to protestno noto Zedinjenih držav.

General Motors obljubuje delavcem stalen zaslužek. Vseh uslužbencev je 150,000

Detroit, 15. nov. — General Motors korporacija je danes prišla na dan z dvojnim načrtom, ki se tičejo boljše bodočnosti kakih 150,000 uslužbencev General Motors korporacije, ki so danes zaposleni pri omenjeni družbi.

Gori omenjeno se tiče uslužbencev, ki imajo plače na uro. Enak načrt bo v kratkem podan tudi za one uslužbence korporacije, ki imajo fiksne mesečne plače. Novi načrt bo posloval nekako sledeče:

"Uslužbenci General Motors, ki delajo pri kompaniji pet let, bodo prideljeni v gotov razred. V slučaju, da kompanija ne posluje normalno in je delo radi razmer, malenkostno, bodo ti uslužbenci dobivali 60 odstotkov svojega normalnega zaslužka, dokler bodo brez dela.

"Vpeljan bo "standard teden" dela, ki se je določil na 40 ur na teden. Oni delavci, ki so pri kompaniji dve leti, bodo v slučaju znižanja dela ali brezposelnosti dobivali 40 odstotkov normalnega zaslužka."

Nadalje določa načrt, da kose delo pri kompaniji odpre, da bodo delavci, ki so tekom brezposelnosti dobivali od kompanije gotovo plačo, slednjo odplačali z delom. Vse te določbe se tičejo samo delavcev, ki so zaposleni pri kompaniji v Zedinjenih državah.

Določbe kot gorej navedeno se zaenkrat ne bodo tikale onih uslužbencev, ki bodo na novo sprejeti na delo po 1. januarju 1939. Kdor je pa zaposlen pri General Motors v decembru 1938 bo deležen gori omenjenih plačil.

Samo eden poražen

Washington, 15. nov. Znanstveniki v politiki, ki še vedno proučujejo uspehe in rezultate kongresnih in governerskih volitev po Zedinjenih državah, so dognali, da je bil izmed 43 kongresmanov, ki so kandidirali v poslansko zbornico, en sam poražen, ker ni dobil priporočila od CIO voditeljev. Lewis je napovedal vojno 43 raznim kandidatom za governerje, senatorje in kongresmanom v raznih državah, toda izmed teh 43 jih je bilo 42 izvoljenih z veliko večino. En sam C. I. O. kandidat je prodrl pri volitvah. S tem je pokazala CIO, da je brez vsakega političnega vpliva v Zedinjenih državah.

Lovcem v naznanje!

Odprta je sezona za lov na razno zverjad. Mr. A. Grdina nam naznanja, da je pripravljen narediti filmske slike od lova, ako se zglasite pri njem obloženi z lovskim plenom. Lansko leto so se nekateri zglasili in so bile slike jako zanimive. Vporabite priliko, ker slike ne veljajo nič. A. Grdina, 1053 E. 62nd St.

Prvi dan lova

Včeraj je bila otvorjena lovska sezona. Na lovu je bil ubit en lovec, deset pa ranjenih. Glede zajcev se ne poroča.

Louis Amigoni

Mary Prinčič, 664 E. 185th St., bi rada zvedela za naslov Louis Amigoni, ki je pred 15. leti živel v West Parku.

Smrtna kosa

Včeraj je po kratki bolezni preminul v Womans bolnišnici dobro poznani mladi rojak Vincent Rupnik, star šele 33 let. Stanoval je na 19802 Arrowhead Ave. Ranjki je bil rojen v Clevelandu. Zapušča žalujočo soprogo Ano, rojeno Peršič, hčerko June, mater Frances, dva brata, Josepha in Louisa, sestri Sophie Mesojedec in Gabe ter več drugih sorodnikov. Pokojni je bil član društva Strugglers št. 614 SNPJ, kjer je bil zelo agilen in tudi predsednik društva. Bil je tudi direktor Slov. del. doma in član International Workers Order. Pogreb ranjkega se vrši v petek zjutraj ob 10. uri iz August F. Svetek pogrebnega zavoda na 478 E. 152nd St. in na Highland park pokopališče. Bodi ranjkemu ohranjen časten spomin! Vsem preostalim naše iskreno sožalje!

Nova imenovanja

Te dni enkrat bo predsednik Roosevelt imenoval mnogo oseb v razne visoke urade. Najbolj važna nominacija bo imenovanje odličnega odvetnika, ki bo imenovan na mesto umrlega sodnika najvišje sodnije Cardozo. Za njegovo imenovanje prevladuje veliko zanimanje po vsej deželi.

Spremenjene ure

The Cleveland Clearing House Association naznanja, da bodo vse banke, ki so v njenem področju, in ki so dosedaj ob sobotah zapirale ob 12:30 popoldne, bodo zanaprej zapirale ob 12. uri opoldne.

Svet protestira proti barbarski Nemčiji

Washington, 15. nov. — Nastop nemške vlade napram židovskemu prebivalstvu je vzbudil viharne proteste po vsem civiliziranem svetu. Celo vlada Zedinjenih držav, ki se skrajno nerada vtika v tujezemske razmere, je bila danes potom predsednika Roosevelta primorana obsoditi postopanje sedanje nemške vlade.

Včeraj je bilo poročano, da je predsednik Roosevelt poklical ameriškega poslanika v Berlinu domov. Roosevelt želi podrobnih podatkov. Vlada v Washingtonu zanika, da bi bil poslanik odpoklican.

Toda z gotovostjo se trdi, da se ameriški poslanik Wilson skoro gotovo ne bo več vrnil na svoje mesto, dokler Hitler ne obljubi, da bo nastop nemške vlade napram židovskemu prebivalstvu v bodoče bolj človeški.

Wilson je bil lansko leto imenovan za ameriškega poslanika v Berlinu, ker je tedanji poslanik Dodd želel biti odpoklican, ker ni mogel prenašati neznosnega nastopanja nacijskih oblasti v Nemčiji.

Pokiic ameriškega poslanika v Washington je tudi nekak indirekten udarec angleški vladi, ki se je pravkar pripravljala, da začne z ožjim sodelovanjem z Nemčijo, kot je angleška vlada po konferenci v Monakovem obljubila.

Berlin, 15. nov. — Nemško časopisje opisuje potovanje ameriškega poslanika v Washington kot nekaj vsakdanjega. Je to normalni obisk tujezemskega poslanika k svoji vladi. Na ta način misli nemško časopisje zakriti neljubo razmerje, ki je nastalo med Nemčijo in Zedinjenimi državami.

New York, 15. nov. — Senator King, eden najboj vplivnih članov senatnega odseka za tujezemske zadeve, je včeraj zahteval, da Zedinjene države prekinejo diplomatske zveze z Nemčijo. Protesti so se slišali tudi od drugih strani.

Včeraj so govorili proti Hitlerju potom radia v Ameriki tajnik za notranje zadeve Ickes, bivši predsednik Hoover, predsedniški kandidat Landon, zastopnik metodistovske cerkve, katoliški zastopniki in Mrs. Roosevelt.

Berlin, 15. nov. — Nemška vlaka je na delu, da izdela nove načrte za preganjanje židovskega prebivalstva v Nemčiji. Nemški kabinet je imel včeraj tozadevno daljše zasedanje. Zaenkrat so ukrenili, da je Židom prepovedano prodajati avtomobile.

Silna nevolja se je polotila angleške vlade, ko je nemško časopisje začelo trditi, da je bil morilec nemškega diplomata v Parizu v indirektni zvezi z nekaterimi člani angleške vlade.

Anglija, ki je nameravala te dni začeti s prijateljskimi pogajanji z Nemčijo, je slednje ukinila, dočim je angleški ministerski predsednik v Londonu pred parlamentom slovesno protestiral proti napadom nemškega časopisja.

Nadalje je nemška vlada odredila, da starši židovskih otrok slednjih pod nobenim pogojem ne smejo pošiljati v nemške nižje ali višje šole.

V Parizu se v kratkem začne obravnava proti 17 let staremu Židu Gryzspanu, ki je streljal na tajnika nemškega poslanstva v Parizu in ga ubil. Mladi fant je kriv, da so Nemci začeli divjati proti Židom v Nemčiji in da jih je bilo stotine ubitih.

Spremembe pri vladi?

Washington, 15. nov. — Iz dobro poučenih krogov se naznanja, da namerava predsednik Roosevelt izvršiti gotove spremembe v svojem kabinetu predno odpotuje v toplice v Georgijo. Zlasti se zatrjuje, da bo predsednik povzročil, da resignira Homer Cummings, generalni zvezni pravdnik in da namerava predsednik na njegovo mesto imenovati pomožnega zveznega solicitorja Robert Jacksona. Poročila, da bo sedanji administrator WPA del Harry Hopkins imenovan v kabinet, so brez vsakih potrdil. Skoro gotovo pa se znajo zgoditi spremembe v uradih trgovinskega tajnika in delavske tajnice.

Community fond

Tekom prvih dveh dni so zastopniki Community fonda v Clevelandu nabrali $750,000. Nabrati morajo do pondeljka $3,340,000.

Debata glede postavnosti sedečih štrajkov

Washington, 15. nov. — Odvetniki Fansteel Metallurgical Co. iz North Chicage so včeraj pred najvišjo sodnijo Zedinjenih držav debatirali glede postavnosti sedečih štrajkov v ameriških tovarnah. Okrožna zvezna sodnija v Chicagu je že razsodila, da je bil sedeči štrajk pri omenjeni kompaniji nepostaven. Sedeči štrajk je nastal, ker se kompanija ni hotela kolektivno pogajati z delavskimi zastopniki. Kompanijski odvetniki trdijo, da so sedeči štrajkarji povzročili za $62,000 škode v tovarni, katero škodo sedaj nikakor nečejo poravnati.

Kokošja večerja

V soboto 19. novembra se bo servirala fina kokošja večerja pri Antonu Petkovšku. 965 Addison Rd. Tudi fina pijača na razpolago.

HOPKINS NAZNANJA, DA BO MORAL ODSLOVITI 400,000 WPA DELAVCEV

Washington, 15. nov. Zvezna vlada naznanja, da bo prisiljena izločiti iz vrste WPA del kakih 400,000 WPA delavcev, ker nima denarja dovolj na razpolago. Kongres je dovolil vladi denar samo do 1. marca, ko bo blagajna prazna.

Kot so proračunali bo največ WPA delavcev zgubilo delo ravno v državi Ohio. Vzrok je, ker je bilo v državi Ohio primeroma s številom prebivalstva več ljudi nameščenih pri WPA delih, kot v kaki drugi državi.

Računa se, da bo tekom prihodnjih dveh mesecev najmanj 36,000 WPA delavcev v državi Ohio zgubilo svoje delo. Vlada zanika, da se hoče kaznovati one države, ki so volile republikansko pri zadnjih volitvah. Predsednik Roosevelt je že pred štirimi tedni izjavil, da mu kongres ni pripravi dovolj denarja za vsa WPA dela. Obenem se tudi poroča o zboljšanju položaja v privatnih industrijah.

Kaj bo po 1. marcu je težko povedati. Večina onih republikanskih senatorjev, oziroma kongresmanov, ki so bili izvoljeni pri zadnjih volitvah, jih nasprotuje WPA delom, češ, da ima vlada prevelike stroške s tem.

Tekom zadnjih štirih mesecev je zvezna vlada plačala $883,330,475 za WPA dela. Denarja je še dovolj v blagajni, da se WPA dela vzdržujejo do 1. marca, ako se odpove kakim 400,000 WPA uslužbencem delo po božiču.

Nadaljna usoda WPA del in delavcev je pa potem odvisna od zasedanja prihodnjega kongresa, v katerem bodo imeli republikanci prvič od leta 1932 nekako 170 gsasov, dočim so tudi v senatni zbornici pridobili 9 glasov.

50,000 aretiranih?

London, 15. nov. — Sem so dospela poročila iz Berlina, glasom katerih je bilo tekom zadnjih dni aretiranih nekako 50,000 Židov v Nemčiji. Samo v Berlinu so jih prijeli skoro 9000. Nemška vlada zlasti dobiva one Žide v roke, pri katerih čuti večje premoženje, da tako dobi v roke garancijo, da bodo nemški Židje plačali $406,000,000 kazni, katero jim je naložila nemška vlada. Stotine Židov je šlo zadnje dneve v prostovoljno smrt. Cele družine so izvršile samomor. Da namerava Nemčija Židom zapleniti njih premoženje je prvi vzrok, ker je Nemčija zašla v akuten finančni položaj. Nemška trgovina je začela propadati in davki skoro več ne pokrivajo stroške vlade. To je vzrok, da je vlada sklenila Židom zapleniti premoženje.

Mesto se pripravlja

Mestna zbornica v Clevelandu je pri zadnji seji skoro z vsemi glasovi razen štirih sprejela resolucijo, da se ustanovi pri mestni vladi "transportni oddelek." To pomeni, da zna začeti mestna vlada s prevažanjem potnikov po clevelandskih ulicah ker na noben način ne more priti do sporazuma med mestno vlado in privatno kompanijo za nadaljno operiranje ulične železnice v Clevelandu.

Pijanci na cestah

Mestni sodniki v Clevelandu so mnenja, da bi morala policija odstraniti iz ulice vsakega pijanca, na katerega naleti. Ne samo, da so pijanci izpostavljeni raznim prometnim nesrečam, pač pa tudi povzročajo največ prometnih nesreč.

Vabilo

Odbor Društvenega doma na Recher Ave. priredi v nedeljo veliko slavnost. Zasadila se bo namreč prva lopata za novi društveni dom. Odbor sporoča, da bo tozadevno še podrobneje poročal v javnosti.

Wagnerjeva delavska postava bo podvržena silnim napadom v kongresu

Washington, 15. nov. Brez vsakega vprašanja je, da bo prihodnji kongres začel z napadi na Wagnerjevo delavsko postavo, kakor sedaj obstoji in bo zahteval, da se izvršijo gotove spremembe s postavo.

Republikanski kongresmani, ki so bili nedavno tega izvoljeni, trdijo, da se imajo zahvaliti za svojo izvolitev principom, katerih so se posluževali tekom volivne kampanje. Eden teh principov je napad na Wagnerjevo postavo.

Boj bo nastal, četudi je bil ponovno izvoljen senator Wagner, ki je ustvaritelj postave, ki nosi njegovo ime. Toda Wagner je tudi edini, ki je bil v državi New York izvoljen od pristašev delavske postave.

Kongresmani izvoljeni v državah Massachusetts, New Jersey, Pennsylvania, Ohio, Michigan in Wisconsin, kjer so velike tovarne, so vsi nasprotni Wagnerjevi delavski postavi. Da je pa opozicija še večja, se je izrekel proti njej tudi eksekutivni odbor American Federation of Labor.

Dosedaj je znano, da je mnenje kongresmanov glede Wagnerjeve postave razdeljeno sledeče: 52 odstotkov kongresmanov je za revizijo Wagnerjeve postave, 18 odstotkov jih je za to, da se postava zavrže, 30 odstotkov pa jih je, da se pusti kakor je.

Nasprotniki postave trdijo, da ne služi drugemu kot interesom CIO organizacije in da nobena druga delavska organizacija ne more od nje dobiti pravice. To je dokaz, da bo do revizije gotovo prišlo.

Lojalisti zadržujejo napade nacionalistov

Hendaye, Francija, 15. nov. Iz Barcelone se poroča, da se lojalisti komaj vzdržujejo na Ebro in Sregre fronti, toda dosedaj so odbili vse večje napade nacionalistov. Nacionalisti neprestano napadajo, toda razven manjših postojank, ki so brez pomena, ne morejo dobiti v roke močno utrjenih lojalističnih utrdb. Že štiri mesece se na Ebro fronti vrši ofenziva in defenziva, ki se stalno menjuje. En teden napadajo lojalisti, katerih napadi so odbiti, drugi teden napadajo nacionalisti, ki tudi ne morejo naprej. Borba ob reki Ebro bo ena največjih borb, kar jih bo zaznamovala španska civilna vojna.

Radio govor

Te dni sta imela na WGAR radio postaji v Clevelandu zanimiv govor dva izkušena politična voditelja, in sicer Daniel Morgan, bivši mestni manager in republikanski vodja, ter Martin Harrison, vodja demokratske skupine, katero zastopa bivši župan demokrat Ray T. Miller. Oba sta navedla vzroke radi spremembe mišljenja med volivci Zedinjenih držav. Oba sta trdila, da ljudje niso volili direktno proti novemu dealu, pač pa proti metodam, ki jih rabi novi deal. Končno sta se oba strinjala v tem, da je demokratsko stranko v državi Ohio porazil sedanji governer Davey.

Z srno iz Kanade

Mr. Jos. Birk, poznani gostilničar, nam naznanja, da se je včeraj vrnil iz Kanade, kjer je bil prav srečen na lovu in je dobil prav lepe srne. Bo že sporočal svojim prijateljem, kdaj bo gostija.

Doma iz bolnišnice

Mrs. Rozalija Verbič, 5107 Luther Ave., je bila pripeljana iz bolnišnice domov in se lepo zahvaljuje vsem za obiske in cvetlice. Želimo ji, da bi kmalu okrevala.

Novi prostori

Mr. Frank Zefrin bo v soboto imel slovesno odprtijo svojih gostilniških prostorov na 8101 Aetna Rd. Vabi vse prijatelje in znance na fino kokošjo večerjo. Igral bo znani Hojerjev orkester, da ne bo nikomur dolgčas.

Berlin se jezi radi ameriškega poslanika

Berlin, 15. novembra. Nacijsko časopisje v Nemčiji je skoro divje, ker je vlada Zedinjenih držav poklicala ameriškega poslanika Wilsona v Washington. Dasi odpoklic ni diplomatski, pa predbaciva nacijsko časopisje Ameriki, da je Amerika ona dežela, ki neprestano lujska vse druge države proti Nemčiji. Anglija je mnenja, da se ameriški poslanik ne bo več vrnil v Berlin. Medtem pa nacijsko časopisje trdi, da Amerika nima nobenega povoda ali vzroka se vtikati v notranje razmere Nemčije, kot se tudi Hitler ne vtika v ameriške razmere. Nemško časopisje je na namigljaj nemške vlade opustilo iz svojih kolon vsako poročilo, ki prinaša na dan silno nevoljo ostalega sveta radi nastopa nemške vlade proti židovskemu prebivalstvu.

Tovarnar je zapustil tovarno mestni občini

Clarksburg, W. Va., 15. nov. The Weirton Steel Co. je danes podarila svojo $500,000 vredno tovarno mestni občini. To je bila prva tovarna, kjer je kompanija začela pred leti poslovati. Kompanija je izročila tovarno mestu brezpogojno. Mesto jo lahko da v najem ali pa proda drugim interesom. Kompanija ima novejše tovarne v mestih Weirton, W. Va. in v Steubenville, Ohio.

Prometne nesreče

Ona nesrečna 36 let stara Mrs. Justine Scott, mati desetih otrok, 8610 Vienna Ct., kateri je pretekli teden neki mimodrveči avtomobi iztrgal desno roko, je včeraj v strašnih bolečinah umrla v Charity bolnišnici. Na Edgewater Dr. in W. 110th St. sta bili včeraj zjutraj povoženi dve ženski. Do večje nesreče je prišlo včeraj tudi na Ontario in Huron Rd., ko sta trčila skupaj dva avtomobila in je bilo šest oseb precej poškodovanih.

Zadušnica

Za pokojnim Antonom Mervarjem se bo brala sv. maša zadušnica v četrtek ob 6. uri zjutraj v cerkvi sv. Vida ob priliki pete obletnice smrti. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00.
Za Evropo, celo leto, $7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year.
U.S. and Canada, $3.00 for 6 months Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carriers, $5.50 per year, $3.00 for 6 months.
European subscription, $7.00 per year.
Single copies, 3c

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 269, Wed., Nov. 16, 1938

Zgodovina se piše.

Dandanes je jako težko, da, v nekaterih slučajih skoro nemogoče pisati o razvoju dogodkov po svetu na enak način kot smo pisali svoječasno, ko so se svetovni dogodki vršili in potekali mimo nas po gotovih pravilih in redu, katerega reda so se več ali manj držali odgovorni predstavniki vsake države. Dandanes je vse to minilo, kajti omenjenih postav in reda se nihče več ne drži, pač pa se kršijo z brezobzirnostjo in brutalnostjo. Kdor bolj ogroža svetovni mir, o tem se piše, da je večji državnik, diplomat in junak.

Ni potrebno, da bi čitateljem podajali izredne primere, kajti danes tudi slepci vidijo, da na svetu ne vlada več pravica in poštenje, pač pa sila in krivica, in v državah, kjer se še nekoliko drže reda, jih je vse polno, ki komaj čakajo, da razbijejo tak red in začnejo s splošnim vandalizmom. Ljudje komaj čakajo, da se otresejo svojih obveznosti in dolžnosti.

In v teh časih, ko se govori in piše o svetovni politiki, ne preostaja nam druzega, kot da zabeležimo poedine važne dogodke, prepuščajoč čitateljem, da si razmišljujejo o teh dogodkih in delajo svoje zaključke in na podlagi teh zaključkov se tudi obnašajo pred javnostjo.

Do 30. septembra, 1938, je še šlo nekako, zlasti kar se tiče Evrope. Šolski otroci se bodo učili kot dosedaj o propasti rimskega cesarstva, o odkritju Amerike, kot o enem najbolj važnem zgodovinskem dogodku. Toda gorej omenjeni datum je postal nekaka strašna meja dveh razdobij ne samo evropske, pač pa tudi svetovne politike. Zaključki, ki so bili sprejeti na konferenci v Monakovem, so svetovno politiko popolnoma spremenili. Dne 30. septembra, 1938, je bil pokopan sedanji svetovni red in mir, po katerem so ljudje živeli skoro poldrugo stoletje. Od francoske revolucije pa vse do omenjenega dneva se je svet še nekako po pravilih sukal.

9. januarja, 1918, je prišel predsednik Woodrow Wilson na dan s svojimi 14, točkami glede samo-odločevanja narodov, pridigati je začel nov evangelij mednarodne svobode. Malim narodom se mora dati vsa ona pravica, katero uživajo veliki narodi, mednarodne pogodbe se ne smejo ustvarjati tajno po diplomatih, pač pa javno pred narodom, da slednji ve naprej, odkod mu preti nevarnost. Male narode se ne sme smatrati kot nekake figure na šahovem polju in jih premetavati kot je samodržcem po volji.

Toda komaj so se Wilsonova načela rodila, so že začela umirati. Dočim so jih mali narodi proglasili za idealne, pa so veliki narodi zrli v teh točkah nekak proti-utež napram krivičnim težnjam, ki jih imajo po tuji zemlji. Versaillska mirovna pogodba je bila podpisana brez vsakega navdušenja od strani Wilsona. Wilson je dobro vedel, da ta mirovna pogodba nikakor ne bo držala, pač pa se bo prej ali slej silovito maščevala nad onimi, ki so jo naredili.

Oni, katere bi morala versaillska mirovna pogodba najbolj udariti, so danes najmočnejši na svetu, in to so Nemci s Hitlerjem, oni pa, ki so naredili versaillsko mirovno pogodbo, da Nemce za vsaj eno stoletje vržejo v pozabljivost, so pa morali pred Hitlerja, kateri jim je bral novi evangelij nasilja in brezpomembnega prizadevanja za ohranitev malih držav. Anglija, prej najmočnejša država sveta, se danes brez dovoljenja Hitlerja niti premakniti ne sme, dočim se za Francijo Hitler sploh ne briga kljub strašnim milijardam, katere je Francija potrošila, da v bodoče zastavi pot morebitnemu nemškemu napadu.

Evropa danes prihaja v političnem in državnem smislu v oni položaj, kot je bila na primer od leta 1900 do leta 1910 Amerika v ekonomskem oziru, ko so se ustanavljali trusti in monopoli, neusmiljeno ubijali manjšo industrijo in trgovino in narekovali cene po lastni volji in narod je moral plačati.

Hitler je spravil Anglijo in Francijo pod svojo peto. Anglija, Poljska in ostale severne republike sploh ne štejejo, Ruska je mrtva ali pa polna izdaje, nemška os pa se obrača naprej proti vzhodu, šla bo proti vzhodu, šla bo preko Balkana do Črnega morja, v Azijo, v Indijo, kjer se bo združila z Japonsko. Nihče ne more vedeti, koliko stoletij bo prevladovalo to nezaslišano barbarsko početje, katerega nam je prinesla neprava civilizacija, ki ne pozna krščanstva.

Kaj pravite!

Ljudje pravijo, če se ne bi bili komunisti obesili na Sawyerjevo soro, pa bi bil zmagal. Imajo tudi nekaj prav! Ampak, kdo pa je komunist, bi kdo vprašal. Komunist je tisti človek, da povemo naravnost in brez ovinkov, ki nima nič, pa bi tisto rad delil s svojim bližnjim.

* * *

Proslulega Herberta Hooverja, ki je bil ukordan nekaj časa za predsednika Zed. držav, radi podražimo z tisto njegovo obljubo: dva avtomobila v vsaki garaži. (Če ga že ne spomnimo na dva piščanca v vsakem piskru). No, vsake stvari je enkrat dovolj in tako je bilo tega tudi Hooverju dovolj, pa je obrnil zabavljico in draži predsednika Roosevelta, da bo ta spravil kmalu po dve družini v vsako garažo.

BESEDA IZ NARODA

Na obisk v staro domovino

Marie Prisland

UVOD

Iz več strani se mi je izrazila želja, da se o izletu SŽZ v staro domovino ne bi pisalo samo v Zarjo, temveč tudi v druge liste češ, da naši ameriški rojaki zelo radi čitajo o takih potovanjih in doživljajih na potu in v starem kraju. Ta sugestija se mi je zdela dobra in umestna. Zato sem se obrnila na nekaj takih članic-izletnic, ki rade pišejo, ter jih pozvala, da naj vsaka opiše določeni del izleta. Na ta način sem hotela doseči, da ne bodo vse pisale eno in isto, a na drugi strani pa tudi to, da bo izlet nekoliko obširneje opisan. Ta namen se je, kakor upam, dosegel in opisi prvih delov izleta so pripravljeni za priobčenje. Vsak teden ima biti priobčen opis enega dela izleta. Prvi članek je napisala Mrs. Mary Turnshek iz Oregon City, Ore., ker je ona napravila najdaljšo pot med vsemi izletnicami, kajti že pot od njenega doma do New Yorka je bila tako dolga, kakor je je razdalja med Med Yorkom in Anglijo.

—

Mary Turnshek,
Oregon City, Ore.:

Izpolnjena dolgoletna želja

Naš slovenski pregovor pravi, da še ptič rad poleti tja, kjer se izvali. In če je ta pregovor resničen glede ptic, mora biti še resničnejši glede nas ljudi, zlasti nas slovenskih izseljencev, od katerih je večina preživela svoja mladostna leta v svojem domačem kraju, kjer smo poznali vsakega človeka in vsakdo je poznal nas, kjer smo poznali vsako stezico, vsak studenček, vsak hribček. Poleg tega je mladost najlepša doba našega življenja in zato je naravno, da se nam zdi najlepše vse ono, kar je v zvezi z našo mladostjo. Ali je potem mogoče pozabiti na našo mladost in na naš stari kraj, kjer smo jo preživeli? Jaz mislim, da to ni mogoče. In zato je tudi naravno, da je malo takih med nami, ki bi v svojem srcu ne gojili želje, da bi vsaj še enkrat ne obiskali svojega rojstnega kraja v naši lepi Sloveniji.

Tudi jaz sem bila do letos med tistimi rojakinjami in rojaki, ki nosijo v svojih srcih vročo željo, da še enkrat obiščem kraj svojega rojstva in svojih mladostnih let. V mojem slučaju je to vas Zg. Negonje pri Rogaški Slatini. Skozi mnogo zadnjih let je ta moja želja močno oživela vsako pomlad, ko sem čitala po naših časopisih, da se naši rojaki pripravljajo na izlet v staro domovino. A vsa prejšnja leta je moje hrepenenje ostalo samo neizpolnjena želja. Ni bilo mogoče, da bi jo bila uresničila, kajti razdalja med Oregonom in Slovenijo je, kakor si lahko predstavljate, ogromna in vsaka milja in vsak kilometer pomeni toliko več stroškov in tako je morala ostati ta moja želja neizpolnjena.

In ko sem vsako leto proti jeseni čitala dopise izletnic in izletnikov po naših časopisih o tem, kaj so vse doživeli na potovanju in v starem kraju, kako dobro so se zabavali, sem naredila trden sklep, da grem naslednje leto tudi jaz na obisk v staro domovino, pa naj se zgodi kar hoče.

In enega takih sklepov sem naredila tudi lansko jesen, toda najbrže bi bilo tudi to pot ostalo samo pri sklepu, da ni naš list Zarja v decembrovi številki prinesla naznanilo, da je naša Slovenska Ženska Zveza v Ameriki namenjena prirediti skupni izlet v stari kraj v letu 1938. Ko sem prebrala to naznanilo sem takoj rekla: Tu je moja prilika, sedaj ali pa najbrže nikoli! In ker sta moj mož in sin vedela za to mojo vročo željo, mi nista odgovarjala, temveč sta mi dobrohotno priskočila na pomoč ter mi pomagala rešiti denarno vprašanje potovanja. Prav iz srca sem jima hvaležna za njuno dobroto. Naj jima Bog da obilo sreče in zdravja v povračilo za to, kar sta zame storila v tem slučaju.

Tem bolj pa sem želela potovati z zvezinim izletom zato, ker sem vedela, da bom imela na izletu dosti dobre družbe, zlasti pa še zato, ker sem čitala, da se izleta udeleži tudi naša spoštovana glavna predsednica Mrs. Marie Prisland, dalje naša odlična urednica Zarje ter več drugih glavnih odbornic. Od sklepa in besed sem šla na dejanja in pisala v New York Mr. Leo Zakrajšeku, kateremu je bilo poverjeno organiziranje izleta. Od tedaj naprej je bilo samo treba čakati, da je prišel čas odhoda. Razume se seveda, da se je bilo treba pripraviti za pot in urediti domače zadeve za čas moje odsotnosti.

Končno je prišel junij in dan odhoda. Težko je bilo slovo od dobrega moža in sina, tekle so solze, a končno je vlak zavriskal in zasopel in bila sem na potu do uresničenja svoje srčne želje, na potu do New Yorka in naprej do Ljubljane in svojega rojstnega kraja.

Vožnja do New Yorka po železnici je trajala nekako 4 dni in 4 noči. Predolga je, da bi bila prijetna, toda zavest, da sem na potu v stari kraj mi je krajšala čas, kajti ker sem imela čas, sem v mislih še enkrat preživela vsa leta, ki sem jih tam prebila. Tako mi je ta vožnja še dosti hitro minula. Na tem mestu naj še pripomnim, da sem jaz imela med izletnicami ta rekord, da je bilo moja vožnja od doma do Ljubljane najdaljša in zaradi tega rekorda me je naša glavna predsednica v Ljubljani pri sprejemu tudi predstavila odličnim osebam, ki so bile pri sprejemu. Omenim naj tudi da je bila moja pot iz Oregon City do New Yorka dolga okrog 3,100 milj, kar je, kakor so mi povedali, nekako toliko kakor znaša razdalja med New Yorkom in Anglijo.

Ko sem dospela v New York sem takoj našla že dosti drugih izletnic in izletnikov, med katerimi je seveda bilo dosti članic naše zveze. In ker so si potniki tujci, razen ako pridejo iz istih naselbin, ali ako se slučajno ne poznajo od prej, se navadno jako hitro sprijaznijo in se obnašajo drug napram drugemu kakor bi se že dolgo poznali. Bili smo pač svoji med svojimi. Razume se, da smo si imeli veliko povedati o vseh mogočih stvareh.

Na tem mestu tudi ne smem pozabiti povedati, da je podružnica št. 84 SŽZ v New Yorku na predvečer našega odhoda na parnik priredila za čanice — izletnice sprejemni in poslovilni večer, katerega se je udeležila naša glavna predsednica Mrs. Prisland z drugimi glavnimi odbornicami, ki so bile tedaj že v New Yorku in enako z drugimi članicami. Imele smo se prav dobro, ker so newyorške sestre preskrbele za glad in žejo in po vrhu so nam pa še zapele več lepih slovenskih pesmi. Bili so seveda tudi govori v pozdrav in slovo in naša gl. predsednica se je članicam podružnice št. 84 v zbranih besedah zahvalila za prireditev ter tudi govorila o velikem pomenu in vrednosti SŽZ za ameriške Slovenke. Tako smo preživele nekaj jako prijetnih ur v družbi naših newyorških rojakinj, katerim naj bo tudi na tem mestu izrečena najlepša zahvala za izkazano prijaznost in sestrski sprejem.

Naslednje jutro smo se odpeljale na pomol Francoske linije, kjer nas je že čakal naš parnik Ile de France. V prvem nadstropju tega pomola, kjer je velikanski odprt prostor namenjen potniškemu prometu, je bilo že živahno vrvenje, ki pa je vsako minuto naraščalo, ko so prihajali novi potniki za ta parnik in njihovi spremljevalci, kajti potniki iz New Yorka in okolice imajo seboj navadno več sorodnikov, prijateljev in znancev, ki jih pridejo spremit prav na parnik. Ti pa gnečo in vrvenje še povečujejo, tako da je izgledal ta prostor kakor eno velikansko mravljišče. Tu se čekira prtljaga, tam se čekirajo karte potnikov, za kar ima vsak razred svoj poseben prostor, na drugem kraju so se zopet sprejemali šopki cvetja in drugi darovi za potnike, zastopniki telegrafskih družb ponujajo telegrame, in med tem pa nosači in vozači prtljage hitijo sem in tja in tako se potnik težko spozna. Ko človek vidi vse to, si ne more misliti, da se bo v par urah vse uredilo in da bi mogel parnik odpluti ob napovedanem času, zlasti ker sem videla, da je precej naših in drugih potnikov dospelo v New York šele par ur pred odhodom parnika. Vendar pa smo lepo v redu vsi opravili svoje posle kar je zasluga našega potovalnega zastopnika Mr. Zakrajška, in drug za drugim odhajali na parnik in ko je bilo blizu enajste ure, so se začeli dvigati mostovi, ki vežejo pomol s parnikom. Ko so bili vsi trije mostovi dvignjeni je bilo nekako ravno enajst in tedaj je zatulila parniška piščal s tako silo, da se je tresel parnik: tu-u-u-u — tut-tut — in parnik se je začel premikati. Vezi s suho zemljo so bile pretrgane in če bi kdo hotel iz parnika, bi moral skočiti v vodo. Vsi potniki smo bili na krovu ali pa pri oknih in mahali v pozdrav veliki množici ljudi, ki je ostala na pomolu in nam enako mahala v pozdrav z rokami, robci ali klobuki. Tako smo odšli iz New Yorka.

Na parniku se mi je to posebno dopadlo, da smo imeli me slovenske izletnice in izletniki skupaj svoj posebni del parnika in sicer najboljši del. Tako smo bile vse skupaj in počutili smo se kakor doma. In še posebno se mi je dopadlo to, da so bile vse naše glavne odbornice z nami v tretjem razredu, tako naša glavna predsednica Mrs. Prisland s svojo hčerko Hermino, dalje Mrs. Erjavec s svojima hčerkama Olgo in Mildred, dalje naša urednica Mrs. Albina Novak, kakor tudi Mrs. Mary Smoltz, Mrs. Bara Kramar, Mrs. Josephine Schlosar in Mrs. Brešak. S tem so dokazale, da niso prav nič "visoke," ampak so res sestre med sestrami. Zato zaslužijo čast in priznanje.

Zelo lepo se mi je zdelo tudi to, da smo imele na parniku izletnice v nedeljo skupno mašo, pri kateri so se pele primerne slovenske pesmi. Tudi francoski duhovnik, ki je daroval to mašo, je bil zelo vesel petja in je pevkam izrazil priznanje in zahvalo. Glavno zaslugo za organiziranje pevskega zbora gre naši urednici Mrs. Novak.

Vsem sopotnicam in sopotnikom kličem prav iskreno: Hvala vam in pozdravljeni!

—o—

Sprememba vremena

Včeraj je bil najbolj mrzli dan v sezoni. Toplomer je padel do 25 stopinj nad ničlo. Kakšna sprememba od zadnje nedelje, ko smo imeli še 72 stopinj!

ZAPISNIK

redne 9. konvencije Slovenske dobrodelne zveze, dne 12. septembra 1938, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

(Nadaljevanje)

Br. Penko ugovarja temu predlogu ter utemeljuje, da bi to bilo Zvezi škodljivo. Priporoča, da se točko sprejme, kot predložena.

Predlog br. Pugelna dobil samo 16 glasov. Točka sprejeta, kot predložena po odboru.

Točki: 140, 141. Sprejeti, kot predloženi.

Točka: 142 Br. Pucel pojasni, da se je na priporočilo društev znižalo obrestno mero na posojila za asesmente od 5% na 4%.

Ses. Zalokar vpraša, če je bilo potreba izpustiti celo točko, ki je v starih pravilih. Br. Pucel pojasnjuje.

Mr. Pollock je mnenja, da člani, ki so na tako zvani "paid up" polici ne bi smeli plačevati asesmenta v upravni sklad, ter stavi predlog v tem smislu. Predlog podpiran.

Gl. tajnik pojasni, da je potrebno plačevanje tega asesmenta, ker ima urad delo tudi ž njimi.

Br. Pollock zagovarja svoj predlog in priporoča, da naj se vsaj zniža asesment.

Br. Traven pojasni, če ostanemo pri sedanjem sistemu, je plačevanje potrebno, seveda če pa sistem spremenimo, pa je drugače.

Br. Skuly predlaga, da se računa 5% in ne 4½ na posojila za asesmente.

Odbor tega popravka ne sprejme.

Br. Penko bolj obširno utemeljuje, zakaj je predlog odbora na mestu in priporoča, da se to točko sprejme.

Točka: 143. Br. Pollock želi pojasnila k tej točki.

Gl. tajnik pripomni, da ne more bolj pojasniti, kot v pravilih.

Točka sprejeta z večino proti 2 glasovoma.

Točka: 144. Trebec pripomni, da je ta točka precej pomanjkljiva, kar bi mi potrebovali je extendet police. Br. Pucel pojasni, da je vse to zapopadeno pod točko 143. Pojasnjuje še gl. tajnik.

Br. Trebec predlaga, da naj gl. odbor te extendet police tudi upošteva v izrednih slučajih. Ni treba kar takoj postaviti člana na "paid up" police.

Br. Centa podpira.

Br. Ponikvar pojasnjuje.

Br. Trebec pripominja, da on govori v imenu društva.

Br. Virant predlaga, da se glasuje o tej točki, potem bomo razpravljali o drugem. Podpiran. Sprejeto.

Točka sprejeta, kot predložena.

Br. Trebec naj svoj predlog pravilno sestavi in naj ga na eni prihodnjih sej predloži v odobritev.

Br. Gornik mlajši pripominja, da je br. Trebec iz reda, ker se tega kar misli br. Trebec po sedanjem sistemu ne more upoštevati.

Br. Penko pojasnjuje, zakaj se je dalo prednost "Paid up" policam, ker je mnenja, da je to le v korist članstva.

Na predlog se debata zaključi.

Ses. Zalokar vpraša za pojasnilo. Gl. tajnik pojasnjuje.

Br. Skuly pojasnjuje predlog br. Trebca, kateri je mnenja, da bi se člane ki mogoče zaostanejo z asesmentom 2 meseca, ne bi smelo takoj vpisati na paid up, ampak na extendet police. Z večino odobreno in sprejeto.

Br. Pucel pripomni, da naj br. Trebec formulira svoj predlog in na prihodnji seji predloži.

Br. Traven opozarja, da naj se gleda, da ne bo nasprotovalo točki 144, katero smo ravnokar sprejeli.

Točka: 145. Sprejeta, kot predložena.

Točka: 146. Ses. Zalokar vpraša za pojasnilo. Br. Pucel apelira na gl. tajnika naj on pojasnuje, ker mu je bolj znano. Gl. tajnik pripomni, da ne more bolj pojasniti, kot je zapopadeno v točki, kot je.

Točka sprejeta, kot predložena po odboru.

Točka: 147. Br. Perušek — priporočilo društva, da se na posojila za asesmente ne računa obresti.

Br. Kozjan priporoča, da bi se posojalo denar na police tudi v druge svrhe in ne samo za asesmente.

Točka sprejeta, kot predložena po odboru.

Točka: 148. Sprejeta, kot predložena po odboru.

(Dalje na tretji strani)

Lepa slavnost

Cleveland, O. — Ko se je ustanovila decembra meseca 1926 Slovenska ženska zveza po zaslugi naše neumorne gl. predsednice ge. Marie Prisland, je marsikatera rekla: kaj je pa tebe treba bilo? Na St. Clairju smo malo postrani gledale, ko so se začele ustanavljati podružnice vse okoli. Nas je bilo že takorekoč malo sram, pa smo še vedno rekle, saj bo vse skupaj zaspalo. Pa ni zaspala Slovenska ženska zveza, nasprotno, še prav hitro je rasla, ko nobena druga organizacija.

Meni je Slovenska ženska zveza najbolj pri srcu in rada jo imam zato, ker je samo ženska in samo naša.

Dne 22. novembra 1928 se je na St. Clairju ustanovila podružnica št. 25 z 50 članicami in se pridružila SŽZ. Ker smo bile bolj pozne za drugimi, smo pa potem bolj hitele, tako da zdaj ob 10 letnici šteje podružnica št. 25 SŽZ nad tisoč članic, in je največje slovensko žensko društvo v Ameriki.

Na 22. novembra bo deset let, odkar se je ustanovila podružnica št. 25 SŽZ. Ob 10 letnici priredi podružica v nedeljo 20. novembra v SND na St. Clairju jako lep program. Popoldne bo igra v treh dejanjih, petje, spomin umrlih sester, ki so preminule v teh desetih letih. Predstavljene bodo še živeče ustanoviteljice in še marsikaj bo na programu, česar ne morem vsega tukaj navesti. Zvečer bo pa ples za stare in mlade. Vstopnina bo 50c, samo za ples zvečer pa 25c.

Zato, drage sestre, nikar se ne jezite na uradnice, ki vam delijo vstopnice, ker tako je bilo sklenjeno na decemberski seji 1937 in tako potrjeno, da mora vsaka članica vzeti po eno vstopnico. Vse to bo v korist podružnične blagajne.

Program bo tako lep in pester, da je 50c vredno samo za popoldne. Toda z to vstopnico pridete lahko tudi zvečer na ples. Ker bo nekaj, česar se ne vidi vsak dan, zato vabim vse sestre od drugih podružnic, ker žal ne bo nikomur, kdor se udeleži. Pripeljite tudi svoje možičke, da bo bolj prijetno. Na svidenje v nedeljo popoldne in zvečer v SND na St. Clairju. Za večjo in močnejšo Slovensko žensko zvežo ostajam z sestrskim pozdravom,

Dorothy Strniša,
blagajničarka.

ZAPISNIK KONVENCIJE SDZ

(Nadaljevanje s 1. strani)

Točka: 149. Br. Penko predlaga, da se da sledeči popravek: Sprememba iz enega razreda v drugega stopi v veljavo takoj, ko je zdravniško potrjena in tozadevni asesment plačan.

Ses. Zalokar vpraša, čemu se je izpustilo točko 165 starih pravil?

Br. Jerkič in Okoren pojasnjujeta, da je to zapopadeno v točki 146.

Ses. Zalokar pripominja, da je izpuščeno iz točke kar je najvažnejše, ki zagovarja najpotrebnejše člane naše Zveze. Predlagam, da se točka 165 starih prenese in vključi pod točko 148 novih pravil. Ses. Bradač podpira. Za predlog oddanih 58 proti pa 9 glasov. Predlog sprejet.

Nato se konvenčni predsednik zahvali zbornici za zaupanje in želi, da bi zbornica v resnici zborovala v bratskem duhu ter prišla do zaključkov, ki da bodo v resnici v korist celotnega članstva. Ter se oprosti od nadaljnih sej, ker je poklican na delo.

Br. Gornik ml. povabi delegacijo na Young Mens Club prireditev, ki se vrši zvečer v Knausovi dvorani.

Br. Okoren povabi delegacijo, da pride pogledati v Gordon park tekmo v baseball, ki se bo vršila med Zvezinimi društvi za prvenstvo v nedeljo dop.

Ses. Traven še enkrat opomni delegacijo, da naj pokaže če jim je v resnici mladina pri srcu in to v nedeljo popoldan, ko prirede Združeni mladinski pevski zbori svoj koncert.

Brzojavke in čestitke delegaciji od: Mrs. Jerman in delegatinje društva Collinwoodske Slovenke, Frank Perko društva št. 25. Mrs. Angela Kozjan in Mrs. Vida Kumše, Lorain, O.

Predsednik zaključi sejo ob 5 uri popoldan.

Krist Štokel, konvenčni predsednik;
Frank A. Turek, konvenčni zapisnikar.

Zapisnik 12. konvenčne seje dne 19. septembra 1938

Predsednik brat Trebec otvori sejo ob deveti uri zjutraj. Ker poverilni odbor še ni gotov s svojim delom, se čita zapisnik desete konvenčne seje. Brat Kushlan vpraša, ako sta v zapisniku sprejeti točki 136 in 137. Zapisnikar pojasni, da sta zapisani. Zapisnik sprejet enoglasno.

Brat gl. tajnik vpraša za pojasnilo, če bosta delegata, ki imata danes in jutri delati, lahko zopet prišla v sredo na konvencijo. Pojasni se, da smeta. Sestra Zalokar vpraša, čemu imamo potem namestnike, ako jim jemljemo pravico, katera jim gre po naših pravilih. Brat Pollock vpraša, da-li ne izgubi delegat pravice, da se vrne na konvencijo, ako jo definitivno zapusti. Virant pojasnjuje, da namestnikov ne bomo klicali, toda ako kak namestnik pride, ga bomo pustili. Brat Grdina trdi , da je vsako društvo upravičeno do zastopstva do konca konvencije; namestniki se morajo poklicati. Brat Zalar zahteva, da se držimo svojih sklepov. Predlaga, da naj govori o predlogu samo eden sam, ako pa bi hotel kdo drugi govoriti isto, mu predsednik vzame besedo in lista govornikov, ki bi eno in isto poravljali, naj se črta. Brat Ivančič izjavi, da je poverilni odbor privzel vse poverilnice brez pridržka in se mu ne vidi prav, da bi kratili namestnikom pravico.

Brat Virant vpraša za pojasnilo. Sestra Novak poroča, da je odsoten en član odbora za resolucije. Brat Zalar izjavi, da zadostujejo štirje. Brat Terbižan ugovarja, da jih mora biti pet. Brat J. Lokar ugovarja. Ostanejo štirje.

Poroča sedaj brat Virant za poverilni odbor. Odsotni: brat Mihael Lah, Ant. Skuly, Krist Štokel, John Levstik, Joseph Kalčič, Frances Bačar, Stan. Ravnahrib.

Zbornica preide sedaj na pravila. čita se točka 149. Brat Koželj predlaga, da se sprejme. Sprejeta.

Pri točki 150 sestra Bradač vpraša za pojasnilo. Odbor za pravila izjavi ,da je točka jasna. Brat Centa stavi predlog, da se naj v certifikatih označi svota za pogrebne stroške. Brat Kushlan izjavi, da je ta točka, kot je predložena, povzeta po državnem zakoniku in da se ne da ničesar ukreniti. Brat Koželj pojasnjuje. Brat Surtz prečita lanski dodatek k zakoniku. Brat Penko predlaga konec debate. Točka sprejeta.

Točka 151 sprejeta kot čitana. Pri točki 152 sestra Bradač zopet vpraša glede veljavnosti in načina oporoke. Brat Dolenc govori v prilog točki in predlaga konec debate in glasovanje. Točka sprejeta. K točki 153 se priglasi brat Svetek in vprašuje glede dokaza smrti dedičev. Brat Pucelj odgovarja v imenu odbora za pravila. Točka sprejeta.

Pri točki 154 zahteva sestra Korenčič spremembo besede "oziroma." Sestra Zalokar vpraša glede izpuščene točke starih pravil. Brat Pucelj pojasnjuje, da je dotična točka vključena v novih pravilih. Brat Jerkič dalje pojasnjuje. Brat Kushlan poda svoj komentar in govori v prilog po odboru predložene točke. Točka se sprejme in istotako je sprejeta točka 155. Sestra Zupan vpraša za pojasnilo pri točki 156; brat Pucelj odgovarja. K debati se pridruži sestra Zalokar, ki govori glede pogrebnih stroškov. Brat Braniselj vprašuje glede izraza "suspendiran" in želi še nekaj pojasnil. Brat Pucelj pojasnjuje za odbor. Brat Pollock govori o točki 175 starih pravil, on vprašuje, kaj s posmrtnino, ako umrli nima dedičev v USA. Brat Okorn pojasnjuje, da se v takih slučajih imenuje administrator, ki vse preskrbi. Traven in Svetek pojasnjujeta. Brat Kushlan pojasnjuje, da je to mnenje zavarovalninskega departmenta in ne drž. zakonika. Navaja slučaj. Brata Huntar in Česnik pojasnjujeta. Brat Dolenc govori za točko, kot je v pravilih, ki so predložena po odboru in predlaga konec debate. Brat Turek st. želi pojasnila. Brat Surtz razjasni, da mora nastavljeni administrator najprej plačati pogrebne stroške. Točka se sprejme. Točka 157 se sprejme brez debate. Pri točki 158 sestra Bradač vprašuje glede članov starega društva Sv. Barbare. Brat Pucelj pojasnjuje. Brat Pugelj je mnenja, da je točka nejasna. Brat Gornik st. pojasnjuje in navede slučaje. Trdi, da je morda ¾ članstva pri Zvezi z napačnimi rojstnimi podatki. Točka kot taka je sicer na mestu, toda človeška pamet drugače veleva. Konvencija mora nekaj ukreniti. Priporoča, da bi se preskrbeli rojstni listi za vse člane na Zvezine stroške. Pojasnjuje glede članov, ki so prišli v organizacijo pod pogodbo.

Brat Turek ml. predlaga konec debate. Brat Kushlan govori v prilog pravilom. Ako ne plačamo posmrtnine, moramo pa vrniti nazaj asesment z odbitkom vseh podpor. Sestra Bradač pojasnjuje. Točka se sprejme.

(Dalje prihodnjič.)

ŽUTI

Po nemškem izvirniku K. Maya

Njegovo obnašanje mi je bilo sumljivo. Zakaj si ni upal govoriti glasno —?

Povedal sem svoje pomislеke starcu, ki se je že koj izpočetka postavil na našo stran. Šel je ven, da bi onemogočil kjaji hujskanje.

Halef je vrnil mošnjo z zlatniki. Priznal je, da so njegova last. In nato si je odpel mali hadži verižni oklep in turško sabljo ter vse skupaj izročil Stojkotu.

Stojko je nekaj časa gledal opremo, pa se obrnil k meni.

"Effendi, nečesa bi te prosil. Upam, da mi prošnje ne odbiješ."

"Rad ti ustrežem, če je le mogoče." '

"Ni težko storiti, za kar te prosim.

Poslušaj! Rešil si mi življenje, brez tebe bi bil umrl obupne smrti v podzemeljski ječi. Srce mi prekipeva hvaležnosti, rad bi ti jo tudi dejanski pokazal.

Tole orožje sem podedoval po prednikih. Moj potomec edinec bi ga bil moral nositi. Mrtev je —. Pogled na tole opremo bi me spominjal na njegovo smrt. Zato bi ti ga rad poklonil v znak svoje hvaležnosti.

Žal pa je tebi oklep premajhen. Halefu pa se prilega, kot da je nalašč za njega narejen. Prosim te, da mu ga smem podariti in —."

Ves iz sebe od sreče in iznenadenja je Halef kriknil. Stojko pa je nadaljeval:

"Sabljo in handžar pa bi rad dal tebi. Želim, da bi te spominjala na mene."

Napeto me je gledal Halef, ali bom dovolil.

Odgovoril sem njemu na ljubo:

"Glede oklepa nimam pravice reči ne da ne ne. Halefu si ga daroval, njegova last bo, sam naj odloči, ali sprejme dragoceno darilo."

Koj je Halef spet opasal oklep.

"Takoj ga sprejmem, takoj!" je pravil ves srečen. "Kako bo strmela Hanne, cvetlica vseh najlepših žen, kako se bo veselila, ko bom v temle bleščečem se srebru stopil pred njo! Ko me bo zagledala, bo mislila, da se ji bliža junak iz slavnih pripovedk Šeherezade ali pa sloviti junak in vojskovodja Salah ed-din. Najpogumnejši junaki rodu me bodo zavidali, občudovale me bodo žene in dekleta in matere bodo zapele slavnospev junaštva, ko me bodo videle. Sovražniki pa bodo pred menoj zbežali od strahu in groze, kajti v temle sijajnem oklepu bodo spoznali mene, nepremagljivega hadži Halef Omarja ben hadži Abu 'l-Abbaš ibn hadži Dawud al-Gosara!"

Moj dobri Halef si je pač znal ohraniti otroško dušo v vseh položajih življenja.

Vkljub pretiranemu zanosu njegovih besed se mu vendar nihče ni smejal. Zelo vljudno in spoštljivo je rekel Stojko:

"Zelo me veseli, da ti oklep ugaja! Naj pove njej, ki si jo imenoval cvetlico vseh najlepših žen, naj ji pove, kaj se imam zahvaliti tebi!"

Obrnil se je k meni.

"Upam pa, da tudi ti, effendi, ne boš odklonil mojega daru."

"O odklonitvi niti ne govorim. Le sprejeti daru ne morem, ker je predragocen. Ne smeš se oropati zaklada, ki je bil svet tvojim pradedom!"

Temno je gledal Škipetar Stojko.

Dobro sem vedel, da smrtno razžali Škipetarja, kdor odkloni njegov dar. Pa mislil sem, da se Stojko ne bo tako hudo ujezil. Kajti darilo je bilo res neprecenljivo.

Jezno je vprašal:

"Effendi, ali veš, kaj stori Škipetar, če kdo odkloni njegovo darilo?"

"Nisem še doživel prilike, da bi zvedel."

"Pa ti povem. Taka odklonitev je za njega razžaljenje, ki ga mora maščevati. In če mu hvaležnost brani maščevanje, pa uniči darilo, ki je bilo odklonjeno. V nobenem slučaju pa ga ne vzame nazaj.

Zahvalo sem ti dolžen, življenje si mi rešil, nehvaležno, skrajno nehvaležno bi bilo, če bi bil jezen na tebe. Zato pa se smem jeziti le nad darilom, ki ti ni všeč. Uničil ga bom."

Izvlekel je sabljo iz nožnice in jo upognil, da je skoraj počila.

Prijel sem ga za roko.

"Si od vraga, človek? Saj vendar ne misliš resno —. Take dragocene sablje ne boš uničil! Samo groziš —."

"Ne grozim. Besedo ti dam, da jo zlomim na kosce, če nemudoma ne obljubiš, da jo boš sprejel."

Otresel se je moje roke in spet upognil sabljo.

Resno je mislil —.

"Stoj!" sem dejal končno. "Sprejmem jo.'" '

"Tudi handžar?" '

"Tudi."

"Dobro! Deni si oboje za pas! Naj te čuva v nevarnosti, v boju pa naj ti prinese zmago!"

Shranil sem dragoceno darilo. Stojko pa je dejal:

"Odidimo, preden bodo Žutovi domači ljudje zvedeli, kaj se je zgodilo!"

"Motiš se, če misliš, da še ne vejo! Rugova je majhno gnezdo in tak dogodek se po bliskovo raznese. Prepričan sem, da na njegovem domu že vse vejo in da so se že pripravili na obisk.

Pa šli bomo. Razvežite Žutemu noge, peš pojde z nami. Očko in Omar ga bodeta vzela na sredo in takoj ustrelila vsakogar, ki bi mu hotel pomagati.

Sneli smo Perzu vezi. Ni se genil.

"Vstani!" mu je zaklical Halef.

Naredil se je, kot da ničesar ni slišal.

Ko pa ga je Halef krepko oplazil z bičem, je planil na noge, srdito pogledal hadžija in kričal:

"Pes, lahko me biješ, ker sem zvezan! Da nimam vrvi na rokah, v prah te zdrobim!

Pa ni še vse pri kraju. Prav kmalu in gotovo bodete zvedeli, kaj se pravi, Žu —, hočem reči, Karanirwana razžaliti!"

"Le mirno povej, da si Žuti!" sem dejal. "Saj vsi vemo, da si vodja razbojniške tolpe. Od daleč si ščuval svoje pse na žrtve, sam pa si se skrival v temi! Oglar je bil tvoj priganjač in le z zvijačo in zahrbtnostjo si zvabil ljudi v svoje ječe.

Ropar, ki odkrito napada, takega bi še občudoval radi njegovega poguma. Ti pa si strahopetnež, ki si vreden samo zaničevanja. Niti priznati si se upaš, da si Žuti! Sram te bodi! Še pes bi te ne smel oblajati, prevelika čast bi bila za tebe."

Pljunil sem pred njega. Nalašč sem tako nastopal, izzval bi ga rad, sam bi naj priznal, da je Žuti.

In res mi je uspelo. Srdito je vpil:

"Molči! Če bi rad zvedel, da sem strahopeten, pa mi odvzemi vezi, spoprijela se bova in zvedel boš, kak črv si!"

(Dalje prihodnjic)

JOŽE GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

Na Kalimegdanu sem si tudi ogledal lep nov spomenik, ki stoji v počast Francozom, kar je razvidno iz napisa, ki se glasi: "Ala France M. C. X. X. X." Napis v cirilici pa se glasi: "Volimo Francusko kako što je ona nas volela 1914-1918." V umetniško izdelanih reliefih pa so ovekovečeni prizori iz bojev in trpljenja v dobi svetovne vojne. Ko sem gledal ta spomenik sem mislil sam pri sebi: Dobro da so postavili ta spomenik pred tragedijo v Marseillesu na Francoskem, kajti po tem tragičnem dogodku bi se v Belgradu najbrže premislili pri misli na slabo varstvo, katerega so dali Francozje kralju Aleksandru, da je vsled nezadostnega varstva postal žrtev atentata.

Tudi tako zvani "rimski zid," ki je ostanek starega Singidunuma in je še iz dobe starih Rimljanov, sem si ogledal. Je prav zanimivo in kdor kakega rimskega zidu še ni videl, pa se mudi v Belgradu, je vsekako priporočljivo, da si ga ogleda. Tam je dosti zgodovine, ki je prav pestra, zanimiva in tudi zelo krvava, kajti tam so se vršili številni krvavi boji in umori.

Ko sem si prilično ogledal zgodovinski Kalimegdan sem šel mimo topov, naprej proti ustju Save in Donave, da si ogledam še nekdanjo trdnjavo, kjer so bili osredotočeni mnogi boji za posest starega Singidunuma, pozneje Belgrada. V belgrajski trdnjavi je bil 9. novembra 1456 zavratno umorjen celjski grof Ulrik II. Z tragično smrtjo mogočnega in ponosnega Celjana, čigar umor so izvršili Madžari, je izumrl slavni rod celjskih grofov, ki je bil odličen tekmec Habsburžanov, ki so se po smrti zadnjega Celjana polastili obširnih posestev in bogatega imetja celjskih grofov. Umor zadnjega Celjana je prizadel Jugoslovane, zlasti pa Slovence, kajti celjski grof je bil domač, ne tuj plemenitaš, državni knez, ki je bil med vsemi knezi najbolj vpliven in Celjanom se je da že obetala kraljevska krona. Z njegovo smrtjo v belgrajski trdnjavi pa smo prišli vsi Slovenci pod tuj jarem.

Skoro bo 500 let odkar so Madžari s sulicami in meči prebodli telo celjskega grofa, ter mu potem odsekali glavo. Toda po dolgih stoletjih se je Slovenec le otresel tujega jarma, se združil z Hrvati in Srbi v eno državo Jugoslavijo. Grb celjskih grofov s tremi zlatimi zvezdami na plavem polju pa je postal grb slovenskega naroda, ko mu je bil še dodan srebrni polumesec iz starega ilirskega grba. Tako združeni slovenski grb je postal del grba Jugoslovanske države, ki je sestavljen iz treh narodnih grbov: srbskega, hrvatskega in slovenskega.

Tako je le ostal prav časten spomin na domače plemenitaše, celjske grofe, katerim je bila odmerjena velika naloga za bodočnost in samostojnost našega naroda. Zato naj bi naš narod pri spominu na svojo lastno zgodovino in pa tragedijo manj zabavljal čez ujedinjene Jugoslovane, ter Jugoslavijo kot tako bolj spoštoval, kajti to je domača država. Ne lezti nazaj pod tujčevo peto, potem pa zopet tarnati. Tujec ti ne bo dal nič. Vsaj kaj prida ne, pač pa te bo gulil ter boš ostal le hlapec. Boljše je biti na svojem posestvu svoj samostojen gospodar, pa četudi je to posestvo bolj majhno, kot pa biti hlapec pri bogatem veleposestniku, kjer ostaneš vse do smrti samo le—hlapec. Zato: vzajemnost pa bratstvo, kajti hlapčevanja je bilo dovolj!

Z zanimanjem sem hodil po nekdaj tako slavni trdnjavi ter razmišljal o dogodkih, ki so se vršili tukaj, hodil po Kalimegdanu ter gledal ponosni Belgrad. Koliko je tu okrog zgodovine, ki se razteza vse od starih Keltov, Rimljanov, Bizantincev, Bolgarov, Srbov, Madžarov in Turkov. Zgodovina teh in še drugih gre več ali manj mimo in preko, prvotno Singidunuma, potem Belgrada. Zlasti je ta kraj značilen tudi za Turke. Dne 1. maja 1683 je sultan Mohamed IV. izročil velikemu vezirju Kara Mustafi v Belgradu zeleno prerokovo zastavo ter ga imenoval vrhovnim poveljnikom turške armade, s katero je potem Kara Mustafa udaril na cesarski Dunaj, toda je bil potem strahovito tepen od Poljakov, katere je pripeljal na pomoč stiskanemu Dunaju kralj Jan Sobieski. Za ta veliki poraz Turkov pred Dunajem je moral Kara Mustafa plačati s smrtjo v Belgradu 25. decembra 1683.

Sonce se je pomikalo k zatonu ter zlatilo s svojimi žarki kraljevi Belgrad, ponosno so kipele proti nebu kupole kraljevega dvora, ki se je kopal v žarkih zahajajočega sonca. Zdaj je prestolica združenih Jugoslovanov in Bog daj, da tudi ostane, ter pridejo pod okrilje jugoslovanskega orla še oni Slovenci in ostali Jugoslovani, ki so še zasužnjeni pod tujim jarmom. Da se pa to doseže, je treba še prav veliko pameti in bratske sloge, kar Bog daj. V Belgradu se zdaj odloča usoda vseh Jugoslovanov. Bog daj, da bi se vedno le pravično odločalo, da tako ostane Belgrad prestolica Jugoslavije, ne samo za nekaj desetletij, ampak za več stoletij. Naj ostane Belgrad s Srbi, Hrvati in Slovenci pravo ognjišče svobodnih Jugoslovanov. Ne rušiti, ampak zidati dajmo. Smo že itak dosti zgubili. Naš slovenski pesnik Simon Gregorčič je kaj lepo povedal v svoji pesmi "Naš narodni dom" ko pravi:

Dovolj nam kamnov je pobral
sovrag za svoje hrame;
odslej pa z naših svetih tal
ni enega ne vzame.

Zelo priporočljivo je, da bi si sleherni Slovenec kot Hrvat, ki pride na obisk iz Amerike v Jugoslavijo, ogledal Belgrad, zlasti še zgodovinski Kalimegdan z trdnjavo. To bi nedvomno dosti pripomoglo k razbistritvi pojmov in razmišljanju svoje lastne zgodovine, ki se v marsičem križa tukaj. V Belgradu se govori domač povsem razumljiv jezik, za katerega ni potreba nobene šole in ni potreba nobenega tolmača, ljudje so dobrodušni in pa postrežljivi. Človek se tu počuti res povsem domačega, vsaj jaz sem dobil v tem oziru prav dober vtis. Razne razlike, ki so med Srbi in Slovenci so le malenkostne in je treba le dobre volje, pa se vse premosti.

Tretji dan zjutraj sem šel više gor nad Kalimegdanski park, kjer so se na dvorišču neke vojašnice vežbali vojaki.

(Dalje prihodnjič.)

---

* Na svetu je danes 41,500,000 avtomobilov 70 odstotkov teh lastujejo Amerikanci.

---

* Vprašajte za nagradne listke Progresivne trgovske zveze.

Mehika začne plačevati Ameriki odškodnino

Washington, 14. novembra. Med mehikansko in ameriško vlado je končno prišlo do popolnega sporazuma glede plačila za zemljo, katero je mehikanska vlada zaplenila ameriškim državljanom v Mehiki. Mehikanska vlada je izjavila, da bo plačala 1. maja, 1939 svoto $1,000,000, in potem vsako leto najmanj $1,000,000, dokler ne bo izplačana popolna svota za zemljo, ki je bila zaplenjena. Zaplenjena zemlja je bila vredna nekako $30,000,000, toda radi petroleja, ki se nahaja v njej, je vrednost v resnici veliko večja.

Prva ameriška državljanka med blaženimi

Rim, 14. novembra. Včeraj je bila po papežu Piju proglašena blaženim mati Francesca Saverio Cabrini, ki je v zgodovini prva ameriška državljanka, ki je bila kdaj proglašena blaženim v katoliški Cerkvi. Mati Francesca je svoječasno jako skrbela za naseljence v Ameriki in je pozneje sama postala ameriška državljanka. Chicaški kardinal Mundelein je imel prvo sv. beatifikacijsko mašo, ko je papež proglasil Mater Cabrini blaženim. V nekaj letih bo blažena mater Cabrini proglašena svetnicam in bo na ta način prva svetnica, ki je bila ameriška državljanka.

MALI OGLASI

Pozor rojaki!

Dobro poznana L. Gustinčič in Sin sta te dni otvorila v Madison, Ohio, prvovrstno mesnico, znano pod imenom Madison Cash Market. V zalogi bosta imela vsak čas najboljše sveže meso in tudi domače mesene klobase, rajževe in krvave. Se prav prijazno priporočata vsem farmarjem in prijateljem v ondotni okolici.

L. Gustinčič & Son
Route No. 84, nasproti banke (270)

Zahvala

V dolžnost si štejemo zahvaliti se našim prijateljem, ki so nas presenetili za našo 25 letnico poroke s tako lepim darilom, s krasno košarico in s 25 srebrnimi dolarji. Hvala gre predvsem Mr. in Mrs. Rud. Otoničar, Mr. in Mrs. Tom Arko, Mr. in Mrs. Frank Bogovič, Mr. in Mrs. Fr. Rožič, Mr. in Mrs. Fr. Arko, Mr. in Mrs. Tony Primc, Mr. in Mrs. Fr. Krašovec, Mr. in Mrs. John Ivanšek, Mr. in Mrs. Jos. Brodnik.

Hvala tudi Mrs. Hrastar in njenim hčerkam za poslane krasne cvetlice. Ob priliki želimo vsem prav radi vrniti. Ostajamo vam hvaležni,

Anton in Helena Gobec

Lepe obleke izdeluje
Anica Rogelj Franks
in
Vernie Sneller Franks
1032 E. 76th St.
Tel. EN-4286. (x)

Concord mošt

narejen zadnji ,teden, je naprodaj. Samo še nekaj sodov. Sod velja $22.00. Boljša cena, ako vzamete več skupaj. M. Cohordas, 1065 E. 61st St. Tel. HEnderson 3391. (273)

V najem

se da trgovski lokal na vogalu Donald Ave. in 71. ceste. Jako pripraven za beauty parlor. Parna gorkota. Vprašajte na 7114 Donald Ave., suite No. 2. (271)

Kravji gnoj

je naprodaj. Vprašajte pri John Kordiš, 20731 Goller Ave., Euclid, O. (269)

Odda se stanovanje

v najem, 6 nanovo dekoriranih sob, kopalnica, nov furnes, in vse druge ugodnosti. Vpraša se na 1281½ E. 55th St. Tel. HEnderson 8162.

(Nov. 12, 14, 16.)

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

Vem, da je velika možnost, da propadem. Toda bolje je, da propadam jaz, nego ti!

—Da me bodeš razumel in spoznal, da to ni nikakšna žrtev za mene, moraš vedeti, da smatram svoje življenje za zgrešeno.

—Ne, ne odkimavaj. Nisem jaz več oni stari Bakunjin, ki je imel samo eden cilj pred sabo. — Veš li, da sem v nekem oziru postal izdajalec naše stvari?

—Bakunjin, ti da bi bil izdajalec? Ti, ki si bil najzvestejši in najudanejši izmed nas vseh?

—Vendar je tako, kakor sem rekel — odvrne Bakunjin. Izdaja je že to, ako ne pripadamo več popolnoma svoji stvari ako zavlada v nas neka druga misel.

—Ali je pri tebi tako?

Bakunjin potrdi.

—Nikakor ne morem pozabiti neke žene. Mlade žene, ki bi jo moral uničiti. Toda mesto da bi jo uničil, sem ji prizanesel in jo odpeljal v samostan, kjer bo našla mir in pokoj.

—Jaz ljubim, Janicki. A veš li, kdo je žena, kateri pripada moja ljubezen in moje hrepenenje?

—Ne prestraši se, prijatelj. — Hčerka našega smrtnega sovražnika Jagodkina.

—Sedaj veš, — dostavi on po minuti globoke tišine, — zakaj hočem prevzeti tvojo vlogo v tej ječi, sedaj veš, zakaj iščem smrt.

—Ako jo ljubiš, — odvrne lekarnar, — zakaj je nočeš poročiti? Ne dvomim o tem, da bi ti ona podarila svoje srce. — Kdo bi se mogel upirati tebi Bakunjin!

—Njeno srce ni več svobodno. Ona ljubi drugega, — zašepeče veliki zarotnik.

— A kdo je ta drugi? — vpraša Janicki.

—Bog! — odvrne Bakunjin. — Postala je redovnica samostana pri Sreu Matere Božje.

— Ne obotavljaj se, prijatelj. Sprejmi moj predlog. Ne izgubljava zastonj dragocenega časa. — Ako pride jetničar po mene, ne morem ostati dalje tukaj.

—Naj bo! — reče Janicki in globoko vzdihne. — Pripravljen sem sprejeti tvojo žrtev. Toda prisegam ti, Bakunjin, čim boš hotel biti svoboden, bom pripravljen, da grem k policiji in razbijem tvoje okove.

Bakunjin je napravil, kot da teh besed ni slišal. On potegne iz žepa svojega plašča male jeklene klešče. Kmalu je osvobodil Janickija njegovih okovov. Sedaj da Bakunjin Janickiju svoj plašč. Ta ga obleče in skrije obraz pod kapuco.

— Pojdi sedaj, — mu reče Bakunjin. — Bog maščevanja naj te spremlja. Ko boš svoboden in srečen se spominjaj mene.

Janicki gre k vratim, toda predno je prišel do njih se obrne in gre nazaj.

—Nekaj bi ti hotel povedati, — reče on. — Poleg tebe se nahaja sijajen človek, abbe Ernesto Fallieri. To je plemenit in moder starček. Skupno z njim se ti bo posrečil beg.

—Še danes se bom spoznal z njim, — reče Bakunjin. — Ali se zna on osvoboditi svojih okovov?

—On jih sname, kadar hoče — odvrne Janicki.

—Dober sosed mu bodem,— odvrne Bakunjin. Slišal sem že o tem duhovniku, iznašel je dinamit. Toda do sedaj sem smatral vse za bajko, kar sem slišal o njem.

—To niso bajke, — vzklikne Janicki. — Res presega vsako pričakovanje.

Zunaj se zaslišijo koraki starega Paloka, ki se je približeval celici.

—Odidi hitro, — zašepeče Bakunjin.—Sedaj ne sme vstopiti, ker moram marsikaj pripraviti.

Janicki potegne kapuco svojega plašča globoko na obraz pogleda z dolgim pogledom svojega prijatelja in odide.

Stari Palok ga sprejme na hodniku.

—No, ali ste govorili z Janickijem? — vpraša on. — Velik zločinec, kaj ne?

—Velik zločinec, — potrdi Janicki. — Prosim vas, jetničar, odvedite me zopet gor. Moram na zrak. Postalo mi je neprijetno, grozno pri duši. Moram na zrak, drugače omedlim.

Stari jetničar se nasmeje.

—To sem si takoj mislil! — vzklikne on.

—Da, kdor prihaja sem, mora imeti dobre živce!

On gre z menihom gor ter mu izroči propustnico, ki jo bo moral pokazati straži pri vratih.

Janicki je šel vznemirjen po majhnem dvorišču Petropavlovske trdnjave.

Sedemkrat so ga ustavile straže in sedemkrat je moral pokazati svoj listič. Ko je stopil na ulico, si je olajšan oddahnil.

Oh, kako bi bil srečen, če ne bi bil Bakunjin ostal na njegovem mestu v ječi!

Nehote obstane in posluša.

Zdelo se mu je, da je slišal Bakunjinov klic na pomoč.

Toda ne, ne, bila je samo zmota.

On gre po ulicah in kmalu se mu je zdela strašna trdnjava in zadnji dogodki samo kakar hude sanje.

— — — — — — — — —

Ko je ostal Bakunjin sam v celici, se je vsedel na klop in začel razmišljevati o svoji usodi.

Še nikdar v svojem življenju se ni nahajal v nevarnejšem položaju kot sedaj.

Bil je zaprt v Petropavlovski trdnjavi.

On se bolestno nasmehne.

—Gotovo je prvič, — zašepeče on, — da je šel kdo prostovoljno v to strašno ječo in prostovoljno sprejel te okove.

—Življenje za mene nima več vrednosti, odkar se nahaja Klarisa za samostanskimi zidovi.

—Bakunjin, ne poznam te več! — vzklikne on in vznemirjen skoči. — Prijatelji so te imenovali jeklenega moža. — Ti, vodja svete stvari, — ti najhujši sovražnik Romanov, — ti si izgubil pamet radi lepega dekličinega obraza?

On si zakrije obraz z rokama in ostane dolgo v tem položaju.

Tedaj se naenkrat zdrzne.

On zasliši grozen dolg krik.

Ni vedel, da so to kriki blaznežev, ki so mislili, da se nahajajo v boju z vragom. Toda nič več ni slišal, zato se vleže na ležišče in poskusi zaspati.

Padel je v nemirno spanje. Sanjal je o Klarisi.

Bakunjin ni slišal, kako je postajal šum vode vedno močnejši. Ni vedel, da je voda naenkrat brizgnila skozi zid kako se je dvigala od trenutka do trenutka v njegovi celici.

Primanjkovalo mu je zraka.

On odpre usta, da bi še enkrat izgovoril ljubljeno ime a nato . . .

— Prebudite se, nesrečnež, prebudite se! — sliši on sedaj popolnoma neznan glas, a v istem trenutku občuti, kako ga je nekdo dvignil z ležišča.

—Hitro, prebudite se! Drugače ste izgubljeni!

Te besede mu vrnejo zavest.

Bakunjin odpre oči. Pred njim je stal človek z dolgimi belimi lasmi in brado.

Bakunjin je takoj vedel, da to ne more biti nihče drugi, kot Fallieri.

—Kaj želite, abbe? — zašepeče on. — Zakaj me budite? Fallieri ga pogleda in odvrne:

—Le imenujte me abbe-a, četudi sem mu le malo podoben. — A če želite zvedeti, zakaj sem se predrznil, da vam motim spanje, izvolite samo pogledati na tla.

Bakunjin se sklone in zapazi z grozo, da se je v celici nahajala voda duhovniku do kolen.

—Kaj je to? — vzklikne on.

— Ali se ne nahajam več v Petropavlovski trdnjavi?

—Še vedno ste v njej. A ta voda je Neva, ki se je vtihotapila v naše prekrasno stanovanje.

Mihajlo Bakunjin se zgrozi.

—Ali mislite, da voda ne bo padla? — vpraša on.

Fallieri zmaje z rameni.

—Ne morem vas potolažiti, — odvrne on. — Prepričan sem, da voda ne samo da ne bo padla, temveč izračunal sem, da bo prihodnje tri ure neprenehoma rastla.

—Sedaj je polnoči. Ob treh bomo mrtvi.

—Kdo naj naju reši, ko ne more najinega krika nihče slišati!

—Ali je to res vaše mišljenje, abbe?

—Ali vas ni strah?

—Ne bojim se smrti, — odvrne Fallieri, — a prepričan sem, da se je ne boji niti Mihajlo Bakunjin.

—Vi veste, kdo sem? — vzklikne Bakunjin začudeno.

—Nihče drugi se ne more tako žrtvovati za svojega prijatelja, kakor ste to vi storili.

—Ali vam je tudi to znano?

—Prisluškoval sem malo, tega mi ne bodete zamerili, — nadaljuje duhovnik. — Sicer pa vas zagotavljam, da ste govorili tako glasno, da je pravi čudež, ako vas ni slišal stari Palok. Slišal sem vsako vašo besedo.

—Slišali ste torej tudi moje ime?

—Nisem ga slišal. Toda ker mi je Janicki neprenehoma pripovedoval o svojem prijatelju, o velikem zarotniku Mihajlu Bakunjinu, sem takoj vedel, da ste to vi.

Oba si srčno stisneta roki. Toda nato pogleda stari duhovnik v skrbeh vodo, ki je neprenehoma rastla.

—Glejte samo — vzklikne on, — kako voda od trenutka do trenutka raste!

—Menda vendar ne bodeva tukaj utonila, ne da bi se ganila! — vzklikne Bakunjin.

Duhovnik zopet zmaje z rameni.

—Vidim, prijatelj, v vas je še nada mladosti. Če bi tako dolgo sedeli v Petropavlovski trdnjavi kot jaz bi jo že zdavnaj izgubili. — Ne, Bakunjin, pripraviti se morava na smrt.

Edward J. Bowen iz Poughkeepsie, N. Y. je vodil kampanjo za kongresnika s tem, da je prosil motoriste na cesti za vožnjo, da je prišel iz kraja v kraj v kampanji. Izvoljen ni bil, pa nič zato.

Bivši češki ministerski predsednik, Edward Beneš in njegova soproga, ki sta zdaj v Angliji na oddihu. Beneš se je odpovedal potem, ko se je Češka uklonila Hitlerju.

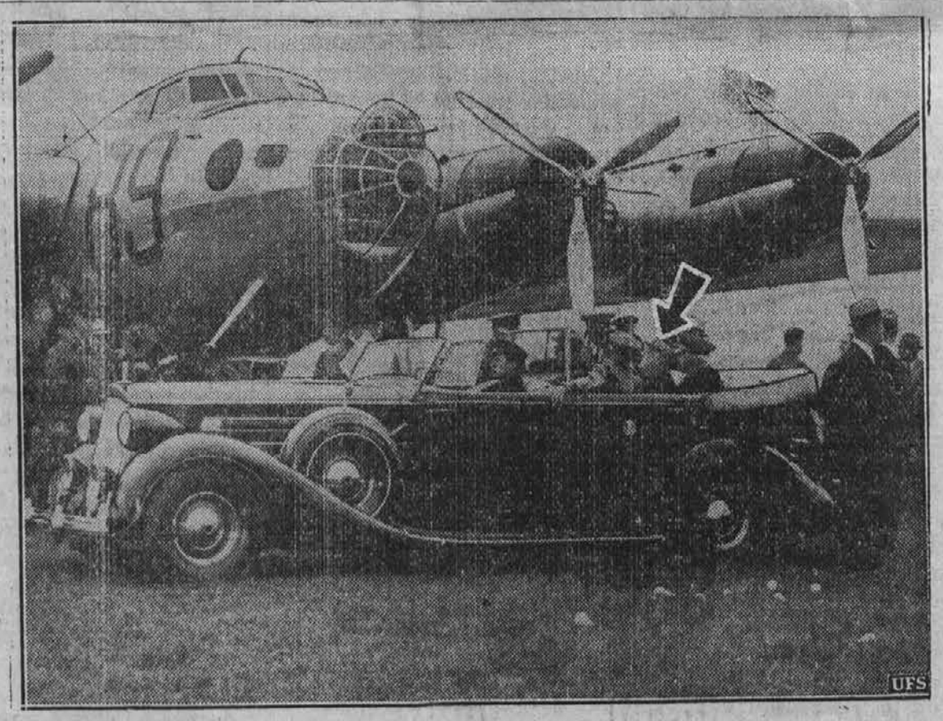

Predsednik Roosevelt radovedno ogledu je najnovejši vojaški aeroplan v zrakoplovnem pristanišču Anacostia, Washington, D. C.

Na levi vidite ženo generala Kajšeka, vrhovnega poveljnika kitajskih čet, ki pregleduje zdravniško orodje, ki ga je poslala Kitajski v dar Čehoslovaška vlada.

Angleški vojaki vozijo s tem vozom po progi v Palestini da pred rednim vlakom odstranijo s proge bombe, katere večkrat polagajo na tračnice arabski vstaši. Ker je to sila neravno delo, imenuje ta vojaški oddelek "samomorilska četa."

Kokošja večerja

se bo servirala pri nas v soboto 19. novembra. Na razpolago najboljša vina, pivo in žganje. Za kratek čas vam bo igrala Kalistrov agodba. Se toplo priporočamo,

Anton Petkovšek
965 Addison Rd.

VLOGE v tej posojilnici

so zavarovane do $5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in društvene vloge

Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. HEnd. 5670

Vabilo na otvoritev

Prijazno vabimo vse rojake in rojakinje na slovesno otvoritev naših novih prostorov na 8101 Aetna Rd. v soboto 19. novembra.

Ob tej priliki bomo servirali fino kokošjo večerjo, 50c za osebo. Postregli vam bomo z najboljšo pijačo. Za kratek čas vam bo igrala Hojerjeva godba, ki zna razveseliti stare in mlade.

Se toplo priporočamo za obilen poset,

FRANK ZEFRIN
8101 Aetna Rd.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: **$ 2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6121 St. Clair Ave. – Cleveland, O.